

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. відділу докторантури та аспірантури

О. М. Волков

«26» 08 2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЛОГІСТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В МОРСЬКОЇ ГАЛУЗІ»**

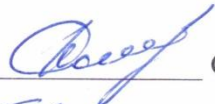
Ступінь вищої освіти	доктор філософії
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Кафедра	«Менеджменту та економіки морського транспорту»

Робоча програма навчальної дисципліни «Логістичний менеджмент в морській галузі» розроблена відповідно до освітньої програми підготовки доктор філософії «Менеджмент морської галузі»

Розробник: Сотниченко Людмила Леонідівна., д.е.н., професор

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри «Менеджмент та економіка морського транспорту» Національного університету «Одеська морська академія»

Протокол від «25» серпня 2022 р. № 1

Завідувач кафедри Сотниченко Л.Л.

Секретар кафедри Бабаченко М.В.

Гарант ОНП Сенько О.В.

1. Загальний опис навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни є формування теоретичних знань та практичних навичок, які б дозволили ефективно використовувати теорію логістики, методи та інструментарій прийняття логістичних рішень, уміння реалізувати концепцію логістичного планування та управління на рівні суб'єкта господарювання.

Основні завдання дисципліни: набуття здобувачами глибоких теоретичних знань із питань концепції, стратегії та тактики логістики; опанування здобувачами методичним інструментарієм розробки та реалізації завдань логістики; оволодіння навичками логістичного мислення та розробки пропозицій щодо удосконалення логістичних систем і механізмів їх функціонування; набуття навичок оцінки економічної ефективності та наслідків здійснення логістичних рішень.

Предметом навчальної дисципліни є механізм логістичної діяльності у сфері управління логістичних технологій, загальні принципи і закономірності інтегрованого управління матеріальними, інформаційними, фінансовими та іншими потоками, створення й функціонування логістичних систем, оптимального управління логістичними процесами.

Дана дисципліна включає в себе: дослідження методології логістики; методологічних принципів; наукової бази логістики; логістичний менеджмент як інструмент оптимізації бізнес-процесів і напрям наукового пізнання, концепцію і методологічний апарат логістичного менеджменту.; методичного інструментарію оцінювання ефективності управління транспортно-логістичним обслуговуванням підприємства, зарубіжний досвід формування і розвитку транспортно-логістичної інфраструктури; сучасні тренди транспортно-логістичного забезпечення; побудову транспортно-логістичної інфраструктури в Україні; теоретичні основи формування та функціонування логістичної інфраструктури морської галузі; дослідження стану і перспектив розвитку логістичної інфраструктури морської галузі; інструментарії управління розвитком логістичної інфраструктури морської галузі, організація процесу логістичного менеджменту розвитком інфраструктури морської галузі.

Передумови для вивчення освітнього компоненту: всі дисципліни загальноосвітньої та професійної підготовки магістра.

Програма курсу «Логістичний менеджмент в морській галузі» сприяє засвоєнню універсальних і професійних компетенції, що в свою чергу буде сприяти соціальній мобільності і успішності на ринку праці відповідно до міжнародних і національних вимог.

Програма складено відповідно до вимог освітньо-наукової програми «Менеджмент морської галузі» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 Менеджмент.

Мова навчання *українська*

Статус дисципліни *вибіркова*

Навчальна дисципліна забезпечує набуття перелічених нижче загальних та спеціальні компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Компетентності:

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

СК04. Здатність ініціювати, розробляти, реалізовувати та управляти науковими проектами у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямках та /або складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.

СК05.Здатність до організації та проведення інноваційних комплексних проектів, включаючи власні оригінальні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне

та створити нове цілісне знання та/або професійну практику в менеджменті морської галузі.

СК06. Здатність ідентифікувати, формулювати та/або вирішувати наукові або практичні проблеми в менеджменті морської галузі.

Програмні результати навчання:

РН01. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

РН06. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження з менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми; складати пропозиції щодо фінансування досліджень та/або проектів.

РН10. Демонструвати навички розв'язання системних проблем ефективного розвитку морської галузі за обмеженнями стійкого нарощування виробничого потенціалу на національному та підприємницькому рівнях.

РН11. Здійснювати аналіз деталізованих, інноваційних, новітніх досліджень у сфері морської галузі.

Кількість кредитів *ЄКТС 3 кредити*

Форма підсумкового контролю *екзамен*

2. Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Успішне завершення програми навчальної дисципліни «Логістичний менеджмент в морської галузі» передбачає здобуття наступних результатів навчання за навчальною дисципліною:

знати та розуміти:

- теоретичні, організаційні, методологічні та методичні засади сучасного логістичного менеджменту;

- сучасні технології залучення ресурсів та механізми логістичного менеджменту в морської галузі;

- алгоритми формування логістичних стратегій на локальних і глобальних рівнях, способи конкурентної боротьби на основі використання логістичних систем;

вміти:

- застосовувати методичні інструменти логістичного менеджменту та інтегрованих бізнес-процесів сучасних виробничо-комерційних сферах морської галузі;

- проводити прикладні дослідження у сфері логістичного менеджменту, здійснювати критичний аналіз та пошук резервів підвищення ефективності у цій сфері;

- розробляти, економічно обґрунтовувати та організаційно забезпечувати стратегічні, тактичні та оперативні рішення щодо управління транспортно-логістичною системою;

- оцінювати логістично-комерційний потенціал компаній;

- використовувати сучасні інформаційно-програмні комплекси щодо управління логістичними системами, з використанням smart-технологій;

- вільно спілкуватися з питань логістичного менеджменту на національному та глобальному рівнях, з партнерами з різних країн, підрядниками різних галузей економіки;

- демонструвати гнучкість в управлінні логістичними системами та обґрунтуванні рішень щодо аутсорсингу окремих елементів; менеджменту в управлінні діяльністю підприємства морської галузі;

- нести відповідальність за результати прийнятих управлінських рішень, включаючи здатність до саморозвитку та критичного аналізу діяльності всіх партнерів.

3. Програма, структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Навчальне навантаження (години)		
	Кількість аудиторних годин *	Лекції	Практичні (семінарські)
Тема 1. Методологія логістики. Методологічні принципи. Наукова база логістики	2	2	
Тема 2. Логістичний менеджмент як інструмент оптимізації бізнес-процесів і напрям наукового пізнання	2	2	
Тема 3. Концепція і методологічний апарат логістичного менеджменту	2	2	
Тема 4. Методичний інструментарій оцінювання ефективності управління транспортно-логістичним обслуговуванням підприємства	3	2	1
Тема 5. Зарубіжний досвід формування і розвитку логістичного менеджменту в системі транспортного обслуговування	3	2	1
Тема 6. Сучасні тренди забезпечення логістичного менеджменту на транспорті	3	2	1
Тема 7. Побудова транспортно-логістичної інфраструктури в Україні	3	2	1
Тема 8. Теоретичні основи формування та функціонування логістичного менеджменту в морській галузі	3	2	1
Тема 9. Дослідження стану і перспектив розвитку логістичної інфраструктури морської галузі	3	2	1
Тема 10. Інструментарій управління розвитком логістичної інфраструктури морської галузі	3	2	1
Тема 11. Організація процесу логістичного менеджменту розвитком інфраструктури морської галузі	3	2	1
Всього аудиторних годин	30	22	8
Самостійна робота (години) з них на виконання індивідуального завдання **		60	
Загальний обсяг годин навчальної дисципліни		90	

4. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми
1	Стратегія логістичного менеджменту на підприємстві
2	Застосування логістичного менеджменту в процесі закупок та виробничого просування матеріального потоку
3	Логістичне управління процесами дистрибуції та обслуговування споживачів
4	Логістичний менеджмент в системі транспортного обслуговування

5. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота призначена для поглиблення, розширення і закріплення теоретичних знань, отриманих на лекціях. Вона допомагає набути навички самостійної роботи з довідковою, навчальною і науковою літературою, державними і галузевими стандартами; підвищити якість самостійної проробки аспірантами навчальної інформації шляхом її конкретизації і цілеспрямованості.

Види самостійної роботи:

1. Робота по опрацюванню лекційного курсу.
2. Робота по вивченню окремих розділів курсу, не висловлюваних при читанні лекцій (що задаються викладачем).
3. Виконання практичних розрахунків, заданих викладачем.
4. Підготовка до практичних занять;
5. Виконання індивідуальних завдань (розрахункової роботи) .

Перелік тем, винесених на самостійне вивчення:

№ з/п	Назва теми
1.	Сутність і задачі управління логістичними системами
2.	Логістичний менеджмент як інструмент сучасної економіки
3.	Логістичне партнерство в глобальному економічному середовищі
4.	Методологічні основи логістичного менеджменту інтегрованих систем
5.	Принцип системності логістичного менеджменту та його прикладна реалізація
6.	Логістична аналітика та функціонування проектування логістичних систем
7.	Регулювання логістичної діяльності у різних сферах
8.	Ефективність функціонування логістичних систем
9.	Сучасні підходи до проектування логістичних систем у глобальному вимірі
10	Сучасні логістичні системи та можливості входження до них українських компаній

6. Методи контролю

Поточне оцінювання аспірантів здійснюється у вигляді демонстрації їх результатів навчання та оцінювання: усної відповіді на питання лекційного курсу або тестування знань з певного розділу (теми) або з певних окремих питань лекційного курсу; розв'язання задач, вправ, виконання певних розрахунків тощо; виступу на практичних заняттях.

Підсумковий контроль проводиться для оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни з урахуванням результатів поточного контролю. Форма підсумкового контролю: *іспит*

Методи демонстрації результатів навчання за навчальною дисципліною

№ п/п	Результати навчання	Методи демонстрації
1	знати теоретичні, організаційні, методологічні та методичні засади сучасного логістичного менеджменту	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на заняттях, в дискусії
2	знати та розуміти: сучасні технології	Усна відповідь на питання лекційного

	залучення ресурсів та механізми логістичного менеджменту в морській галузі	курсу, виступ на практичних заняттях з аналітичним оглядом
3	Знати алгоритми формування логістичних стратегій на локальних і глобальних рівнях, способи конкурентної боротьби на основі використання логістичних систем	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях з аналітичним оглядом
4	Вміти застосовувати методичні інструменти логістичного менеджменту та інтегрованих бізнес-процесів сучасних виробничо-комерційних сферах морської галузі	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях з доповіддю, есе, в дискусії, презентації результатів виконаних завдань, виконання певних розрахунків, розв'язання задач
5	Вміти проводити прикладні дослідження у сфері логістичного менеджменту, здійснювати критичний аналіз та пошук резервів підвищення ефективності у цій сфері	Розв'язання задач, вправ, виконання певних розрахунків; виступ на практичних заняттях з аналітичним оглядом, есе, презентації результатів виконаних завдань, стандартизовані тести
6	Вміти розробляти, економічно обґрунтовувати та організаційно забезпечувати стратегічні, тактичні та оперативні рішення щодо управління транспортно-логістичною системою	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях з доповіддю, есе, презентації результатів виконаних завдань
7	Вміти оцінювати логістично-комерційний потенціал компаній	Розв'язання задач, вправ, виконання певних розрахунків, виступ на практичних заняттях з аналітичним оглядом, есе
8	Вміти вільно спілкуватися з питань логістичного менеджменту на національному та глобальному рівнях, з партнерами з різних країн, підрядниками різних галузей економіки	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях з доповіддю, презентації результатів виконаних завдань
9	Вміти демонструвати гнучкість в управлінні логістичними системами та обґрунтуванні рішень щодо аутсорсингу окремих елементів; менеджменту в управлінні діяльністю підприємства морської галузі	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях з доповіддю, есе, в дискусії, презентації результатів виконаних завдань, виконання певних розрахунків, розв'язання задач
10	Вміти нести відповідальність за результати прийнятих управлінських рішень, включаючи здатність до саморозвитку та критичного аналізу діяльності всіх партнерів	Усна відповідь на питання лекційного курсу, виступ на практичних заняттях з доповіддю, презентації результатів виконаних завдань

7. Схема нарахування балів за навчальною дисципліною

Шкала оцінювання ВНЗ	Національна оцінка	Критерії оцінювання
----------------------	--------------------	---------------------

A	відмінно	Аспірант проявляє особливі здатності, уміє самостійно добувати знання, без допомоги викладача знаходить і обробляє необхідну інформацію, уміє використовувати набуті знання й уміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні дарування й похилості
B	добре	Аспірант вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно вирішує справи й завдання в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначно
C		Аспірант уміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; у цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є істотні, підбирати аргументи для підтвердження думок
D	задовільно	Аспірант відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання й розуміння основних положень; за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких значна кількість істотних
E		Аспірант володіє навчальним матеріалом на рівні вище початкового, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
FX	не задовільно	Аспірант володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу

8. Питання для підсумкового контролю

1. Предмет, призначення, основні завдання логістичного менеджменту
2. Системний підхід, відмітні ознаки логістичної системи.
3. Сучасна теорія логістики.
4. Системний аналіз. Застосування системного аналізу в логістиці.
5. Дослідження процесів управління та завдання у дослідженні процесів управління
6. Кібернетичний підхід в логістичному менеджменті. Завдання кібернетичного управління.
7. Дослідження операцій в логістичному менеджменті. Процедура дослідження операцій.
8. Прогностика як наука. Способи розробки прогнозів. Етапи процедури прогнозування.
9. Методологічні принципи в логістичному менеджменті.
10. Наукова база логістики. Спектр дисциплін які становить наукову базу логістики.
11. Дефініція, об'єкти та суб'єкти системи логістичного менеджменту.
12. Сучасні задачі логістичного менеджменту.
13. Еволюція логістичного менеджменту.
14. Фактори розвитку логістичного менеджменту в умовах глобалізації ринкових відносин.

15. Глобальні та субглобальні фактори розвитку логістики.
16. Сутність і місце логістичного менеджменту. Сучасні визначення логістичного менеджменту.
17. Принципи логістичного менеджменту і формування механізму логістичного забезпечення підприємства.
18. Підходи науковців до етимології поняття «логістичний менеджмент».
19. Завдання менеджменту логістики підприємства.
20. Логістичний менеджмент як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємства на ринку.
21. Засади сучасних концепцій логістичного менеджменту.
22. Фундаментальні концепції логістичного менеджменту.
23. Основні функції логістичних технологій.
24. Теоретичні парадигми логістичного менеджменту.
25. Основні функції логістичного менеджменту.
26. Логістичні системи: суть, види та межі.
27. Ефективність управління транспортно-логістичною системою.
28. Інтегральний показник в оцінюванні логістично-комерційного потенціалу.
29. Показники оцінки рівня логістичного потенціалу підприємства.
30. Основні критерії ефективності транспортно-логістичного обслуговування підприємств.
31. Основні показники оцінювання ефективності використання системи транспортно-логістичного обслуговування підприємств.
32. Аналіз наукової періодики. Logistic Performance Index-рейтингу (Індекс ефективності логістики).
33. Основні підсектори транспортно-логістичної системи.
34. Основні особливості формування та розвитку транспортно-логістичної системи в зарубіжних країнах
35. Сучасні тренди транспортно-логістичного забезпечення.
36. Основні проблемами в побудові ефективної транспортної інфраструктури в Україні.
37. Основні напрямки реалізації стратегії розвитку системи транспортно-логістичного обслуговування в Україні.
38. Транспортна система морської галузі як основа формування логістичної інфраструктури.
39. Теоретичний аспект системного дослідження логістичної системи морської галузі.
40. Системоутворюючі властивості логістичної системи морської галузі.
41. Визначення логістичної системи морської галузі.
42. Функції суб'єктів логістичної системи морської галузі.
43. Структурно-змістовна характеристика логістичної інфраструктури морської галузі..
44. Теоретичні засади формування різних видів інфраструктури.
45. Класифікація елементів логістичної інфраструктури морської галузі
46. Морські термінали як основної об'єкт логістичної інфраструктури.

47. Логістичний менеджмент як підсистема логістичної системи морської галузі
48. Особливості функціонування логістичної інфраструктури морської галузі України.
49. Чинники розвитку морської галузі.
50. Фактори розвитку морських портів як транспортно-логістичних комплексів.
51. Показники оцінки стану морських портів. Результуючі показники діяльності логістичної інфраструктури.
52. Основні логістичні послуги у морських портах України.
53. Проблеми та тенденції розвитку морських портів України.
54. Основні переваги морської портової галузі України.
55. Принципова модель інтегрованого керування транспортно-логістичними системами.
56. Функції інтегрованого керування транспортно-логістичними системами в морської галузі.
57. Централізований орган управління. Інформаційно-аналітичний логістичний центр.
58. Процесний підхід до створення логістичного менеджменту.
59. Процес аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища морського порту.
60. Процес стратегічного логістичного менеджменту. в розвитку логістичної системи морської галузі.

9. Рекомендована література

1. Шандрівська О.Є., Кузяк В.В., Н.І Хтей. Логістичний менеджмент. Теоретичні основи : навч.–метод. посіб. Львів : Львівська політехніка, 2014. 195 с.
2. Кулик В.А., Григорак М.Ю., Костюченко Л.В. Логістичний менеджмент. Навчальний посібник. 2013, 268 с.
3. Крикавський Є. В. Логістичне управління: підручник. Львів, Видавництво Національного університету «Львівська політехніка». 2012. 648 с.
4. Крикавський Є.В. Логістичне управління: Підручник. Львів: Видавництво Національного університету “Львівська політехніка”, 2015. 684 с.
5. Крикавський Є., Похильченко О., Фертч М. Логістика та управління ланцюгами поставок: навч. посібник. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2017. 844 с.
6. Посилкіна О.В., Басва О.І., Сагайдак-Нікітюк Р.В., Онищенко Я.Г., Економіка логістики: навч. посіб. для здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Логістика». Харків : НФаУ, 2018. 251 с.
7. Войтко С.В., Корогодова О.О. Логістика в організації міжнародних перевезень : навч. посіб. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 138 с. URL : <https://ela.kpi.ua/bitstream/Lohistyka.pdf>
8. Тюріна Н. М., Гой І. В., Бабій І. В. Логістика : навч. посіб. Київ. Центр учбової літератури, 2015. 392 с.
9. Сумець О.М. Логістичні системи і ланцюги поставок : навчальний посібник. Київ : ХайТек Прес, 2012. 220 с.

10. Кононенко А. В. Логістика: навч. посіб. до виконання практ. робіт. Харків: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2019. 56 с.
11. Логістичний менеджмент та адміністрування : практикум / уклад. О. В. Авраменко, В. О. Письмак. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 45 с.
12. Дем'янченко А.Г., Сотниченко Л.Л. Вдосконалення організаційно-економічного механізму управління розвитком підприємств морської галузі : монографія. Одеса: НУ«ОМА», 2017. 325 с.
13. Аулін В. В., Гриньків А. В., Лисенко С. В., Головатий А. О., Голуб Д. В. Теоретичні і методологічні основи логістики транспортних і виробничих систем : монографія під заг. ред. Ауліна В.В. Кропивницький: Видавець Лисенко В.Ф., 2021. 503 с.
14. Денисенко М.П. Організація та проектування логістичних систем: підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 336 с.
15. Григорак М.Ю. Інтелектуалізація ринку логістичних послуг: концепція, методологія, компетентність: монографія / М.Ю. Григорак. Київ: Сік Груп Україна, 2017. 513 с.
16. Лапкіна І.О. Проектний та логістичний менеджмент: нові знання на базі двох методологій. Т. 1: монографія. Одеса : КУПРІЄНКО С.В, 2018. 189 с.
17. Сенько О. В. Організаційно-економічний механізм параметричного управління морською транспортною індустрією: монографія. Чернівці : СНТУ, 2019. 359 с.
18. Фрасинюк Т.І. Система забезпечення стійкості розвитку підсистем морської транспортної індустрії : монографія. Одеса : ІнформИздат, 2017. 303 с.

10. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Національна бібліотека України ім. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/901>
2. Освіта.ua. Менеджмент. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/management/>
3. Центр фінансово-економічних наукових досліджень. Бібліотека. URL: http://www.economics.in.ua/p/blog-page_45.html
4. Навчальні матеріали он-лайн. URL: <https://pidru4niki.com/menedzhment/>
<https://pidru4niki.com/ekonomika/>
5. TRADING ECONOMICS. URL: <https://tradingeconomics.com>
6. Офіційний сайт державної служби статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua>
7. Офіційний сайт департаменту статистики Організації Об'єднаних Націй. URL: <http://unstats.un.org/unsd/default.htm>
8. Центр транспортних стратегій. <http://cfts.org.ua/analitics>
9. Офіційний сайт Міністерство інфраструктури України. URL : <http://www.mtu.gov.ua>.
10. Державна служба морського та внутрішнього водного транспорту України: URL : <https://marad.gov.ua/ua>
11. Закон України "Про морські порти України"(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 7, ст.65). Верховна Рада України. 2013. URL : <https://xn--80aagahqwyibe8an.com/ukrajiny-zakony/zakon-ukrajini-pro-morski-porti-ukrajini.html>
12. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/548-2013-%D1%80#n11>

13. Центр транспортних стратегій. URL :
https://cfts.org.ua/news/2019/01/23/v_2018_godu_obyem_gruzoperevozok_sokratilsya_na_2_51321
14. Інформація про водний транспорт України. URL :
<https://mtu.gov.ua/content/informaciya-pro-vodniy-transport-ukraini.html>
15. Ринок логістичних послуг України: тренди та можливості. URL :
<https://trademaster.ua/articles/312595>
16. Світовий ринок фрахту. URL: <http://www.apk-inform.com/ru/exclusive/topic/>.
17. Офіційний сайт журналу "Порти України". URL: <http://portsukraine.com/>
18. Review of Maritime Transport (Series). URL:
[http://unctad.org/en/Pages/Publications/Review-of-Maritime-Transport-\(Series\).aspx..](http://unctad.org/en/Pages/Publications/Review-of-Maritime-Transport-(Series).aspx..)